

NOTĂ INFORMATIVĂ
cu privire la activitatea Inspectoratului Muncii al Sindicatelor în anul
2016 și obiectivele pentru anul 2017

Inspectoratul Muncii al Sindicatelor (IMS) exercită controlul asupra respectării legislației muncii și altor acte normative în domeniul muncii la întreprinderi, instituții și organizații cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, unde activează organizații sindicale.

Activitatea IMS în anul 2016 a fost orientată spre realizarea obiectivelor ce-i revin din Strategia Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM) pentru anii 2012-2017:

- armonizarea cadrului legislativ și normativ al securității și sănătății în muncă conform cerințelor europene și internaționale;
- implementarea sistemelor de evaluare și gestionare a riscurilor profesionale;
- intensificarea și aprofundarea colaborării cu Inspectoratul de Stat al Muncii și cu inspecțiile teritoriale de muncă.

În temeiul listei entităților care urmau a fi vizitate de către reprezentanții IMS pe parcursul anului 2016, aprobată prin Hotărîrea Comitetului Confederal al CNSM, au fost incluse 635 de entități cu apartenență la 20 centre sindicale național-ramurale (CSNR). Pe parcursul anului 2016 IMS cu subdiviziunile Nord, Centru și Sud a realizat 513 vizite de lucru în entități privind respectarea legislației muncii și a altor acte normative în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, care cuprindeau un număr de 63611 salariați, inclusiv 44232 membri de sindicat, din care femei – 39994, nici un minor.

În urma vizitelor de lucru au fost întocmite procese-verbale, în care au fost consemnate 9120 de încălcări și abateri de la prevederile actelor legislative și normative din domeniul muncii, dintre care 6859 – în domeniul securității și sănătății în muncă și 1983 de încălcări în domeniul relațiilor de muncă. Alte 278 de încălcări țin de nerespectarea prevederilor convențiilor colective la nivel național și/sau ramural, contractelor colective de muncă la nivel de unitate și a drepturilor sindicale.

În perioada vizată IMS a avizat 28 de proiecte de acte legislative și normative.

Inspectorii de muncă ai sindicatelor au examinat și întreprins măsuri pentru soluționarea a 36 de petiții și adresări parvenite de la membri de sindicat, de la CSNR, prin care s-au invocat diverse încălcări ale legislației muncii.

Reprezentanții IMS, pe parcursul anului 2016, au oferit 864 de consultații angajatorilor și salariaților referitor la aplicarea legislației muncii, securității și sănătății în muncă, la planificarea și realizarea măsurilor de protecție și prevenire, organizarea instruirii angajaților și elaborarea instrucțiunilor de securitate și sănătate în muncă, constituirea Comitetelor pentru securitate și sănătate în muncă etc.

Din conținutul proceselor-verbale perfectate și înmânate angajatorilor și președinților organizațiilor sindicale primare de la entitățile supuse vizitelor de lucru pe parcursul anului 2016 s-au constatat următoarele:

- au fost constituite Comitete pentru securitate și sănătate în muncă la 170 de entități din cele 513 supuse inspectării;
- la 142 de entități au fost evaluate riscurile profesionale din cele 513 de entități supuse vizitelor de lucru.

Reprezentanții IMS acordă ajutor metodologic și consultativ în constituirea Comitetelor pentru SSM reprezentanților salariaților și a angajatorilor în timpul vizitelor de lucru.

În anul 2016 Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, cu sprijinul financiar a CNV Internationaal (Olanda), în cadrul proiectului „Sporirea capacităților experților sindicali în evaluarea riscurilor profesionale la locul de muncă” a desfășurat un șir de activități în sporirea capacităților persoanelor responsabile în acest domeniu de la întreprinderi.

În perioada de 2 luni (august și septembrie) a fost elaborat și editat un ghid pentru evaluarea riscurilor profesionale la locul de muncă de către un expert din România. Această lucrare își propune să fie un instrument de lucru pentru specialiștii securității și sănătății în muncă (lucrători desemnați) și reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă de la întreprinderile din Republica Moldova. Ghidul pentru evaluarea riscurilor profesionale la locul de muncă este un îndrumar accesibil, simplu în relatare, care să poată fi utilizat de către cei interesați, fără să necesite o pregătire îndelungată, iar costurile aplicării să fie relativ reduse pentru întreprindere. Pentru a efectua o evaluare eficientă a riscurilor la locul de muncă, toate părțile implicate: angajator,

angajați, sindicate, evaluatori trebuie să cunoască foarte bine legislația specifică, conceptele și metodele de evaluare a riscurilor.

Ghidul este structurat în două părți. Prima parte cuprinde elementele teoretice ale activității de evaluare a riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională. *Partea a doua* descrie aspectul practic și conține o exemplificare a unei evaluări de risc la o întreprindere de panificație. Metoda de evaluare aleasă este o metodă semicantitativă, așa cum sînt cele propuse de standardele europene și de recomandările Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU - OSHA).

A doua activitate a acestui proiect: au fost desfășurate 3 seminare regionale (or. Cahul, mun. Chișinău și mun. Bălți) cu genericul „Instruirea specialiștilor securității și sănătății în muncă (lucrători desemnați) de la întreprinderi în domeniul evaluării riscurilor profesionale la locul de muncă”.

La finele seminarelor formabilii:

- au fost familiarizați cu prevederile normelor de securitate și sănătate în muncă privind evaluarea riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională;
- au căpătat competențe de evaluare a factorilor de risc;
- au dobîndit competențe de întocmire a Fișei de evaluare a locului de muncă;
- au obținut competențe de întocmire a Planului de protecție și prevenire.

A treia activitate a acestui proiect, a fost procurat aparataj pentru evaluarea stării reale a condițiilor de muncă prin efectuarea măsurărilor instrumentale (*pentru măsurarea iluminăției, vitezei aerului, temperaturii, umidității, zgomotului, vibrației, aparat pentru analiza gazelor (gazoanalizator) și aparat pentru determinarea parametrilor câmpurilor electrice și magnetice*). Va fi creat un mini-laborator mobil.

La finele acestui proiect, reprezentanții Inspectoratului Muncii al Sindicatelor au fost instruiți de către un expert selectat în domeniul evaluării stării reale a condițiilor de muncă prin efectuarea măsurărilor instrumentale prin lecții practice.

Inspectorii de muncă din cadrul CNSM conlucrează cu colegii din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii la cercetarea accidentelor de muncă grave, mortale și, în anumite situații, cu incapacitate temporară de muncă în care au fost implicați membri de sindicat.

Pe parcursul anului 2016 colaboratorii IMS au participat la cercetarea a 35 de accidente de muncă (44 în 2015), care au fost comunicate, conform cerințelor pct.

15 al Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 1361 din 22.12.2005.

În rezultatul cercetărilor efectuate au fost calificate ca accidente de muncă mortale 5 accidente, în urma cărora au decedat 5 salariați, 13 accidente de muncă grave și 2 accidente cu incapacitate temporară de muncă, în care au fost implicați și au avut de suferit membri de sindicat.

Alte 15 evenimente în urma cărora au decedat 15 salariați – membri de sindicat, au fost calificate ca accidente în afara muncii (cu confirmarea instituției de expertiză medico-legală).

Printre principalele cauze care conduc direct sau indirect la producerea accidentelor de muncă specificăm: efectuarea lucrărilor fără folosirea echipamentelor individuale de protecție, cu abateri de la cerințele minime de securitate și sănătate în muncă și nerespectarea cerințelor tehnologice.

Scopul cercetării operative a accidentelor de muncă constă în determinarea obiectivă a circumstanțelor, cauzelor și stabilirea persoanelor care au încălcat cerințele actelor normative și instrucțiunilor respective, care au condus la accidentarea salariaților membri de sindicat și propunerea măsurilor corespunzătoare întru prevenirea repetării unor evenimente similare pe viitor.

Din considerentul că indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă se plătește pentru zilele lucrătoare din primele 20 de zile calendaristice, calculate de la data pierderii temporare a capacității de muncă, de către angajator, din mijloacele proprii, iar din a 21-a zi – de către structurile teritoriale ale Casei Naționale de Asigurări Sociale, din mijloacele Fondului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, se tănuiesc accidentele de muncă.

Conform datelor preliminare prezentate de Inspectoratul de Stat al Muncii, în Republica Moldova, în anul 2016, au fost cercetate 8 accidente produse în anii precedenți (în 2015 alte 4 accidente).

Multe accidente de muncă înregistrate la unitățile economice din țara noastră sînt anunțate cu întârziere. Acest lucru face dificilă sau chiar imposibilă cercetarea circumstanțelor și a cauzelor din care au fost accidentați salariații, precum și apărarea drepturilor și intereselor acestora.

Doar prin evaluarea continuă a factorilor de risc profesional la locurile de muncă, prin intermediul Comitetelor pentru securitate și sănătate în muncă, se poate diminua numărul imens de accidente de muncă și nivelul de îmbolnăviri, precum cu incapacitate temporară de muncă.

Din anul 2010 din inițiativa sindicatelor și în Republica Moldova ziua de 28 aprilie este oficial recunoscută ca „Ziuă Mondială pentru Securitate și Sănătate la Locul de Muncă”. Sindicatelor, le aparține inițiativa de a acorda câte un ajutor material în mărime de 3000 de lei tuturor familiilor a căror întreținător din rândul membrilor a decedat în urma unui accident de muncă. În perioada 2012-2015 au decedat în urma accidentelor de muncă 44 de persoane, membri de sindicat și au fost achitate de către Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova - 132000 de lei. În anul 2016 au fost 5 accidente mortale, în care a avut de suferit membri de sindicat (13 accidente mortale în 2015).

Începînd cu anul 2012, CNSM, anual, a organizat și desfășurat concursul pentru titlul „Cel mai bun reprezentant al sindicatelor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă”, la care în anul 2012 au participat 3 CSNR, în anul 2013 - 4 CSNR, în anul 2014 - 3 CSNR. În anul 2016 CSNR n-au prezentat Comisiei de Concurs a CNSM rezultatele concursului de ramură și decizia de nominalizare. Din acest motiv, nu s-a efectuat totalizarea rezultatelor acestui concurs.

Reprezentanții IMS participă la Institutul Muncii și în teritoriu la pregătirea nivelului întâi și doi în domeniul SSM a conducătorilor de unități, conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor, lucrătorilor desemnați și reprezentanților lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă.

Pentru sensibilizarea, informarea și consultarea celor interesați în aplicarea corectă a legislației s-au realizat acțiuni de informare a membrilor de sindicat prin intermediul mass-media despre cele mai eficiente metode de aplicare a Codului muncii, Legii securității și sănătății în muncă și despre activitatea IMS.

Lista actelor legislative și normative din domeniul SSM s-a actualizat permanent pe pagina WEB a CNSM în perioada de raportare.

Ca obiective pentru anul 2017, IMS și-a propus să continue următoarele:

- dezvoltarea dialogului social și a politicii de prevenire a accidentelor de muncă și a maladiilor profesionale prin promovarea, constituirea Comitetelor pentru securitate și sănătate în muncă și asigurarea funcționării lor cu implicarea și participarea partenerilor sociali;

- participarea reprezentanților IMS la atelierele de lucru în domeniul SSM, la solicitarea președinților CSNR și CITS;
- participarea reprezentanților IMS la atestarea locurilor de muncă de comun cu reprezentanții Centrelor de Sănătate Publică și comisia întreprinderii, la solicitarea liderului sindical;
- promovarea activităților de evaluare a riscurilor profesionale la locul de muncă la unități;
- participarea reprezentanților IMS, de comun cu comisia întreprinderii, la evaluarea riscurilor profesionale, cu elaborarea planurilor anuale de măsuri de protecție și prevenire, la solicitarea liderului sindical;
- implementarea metodelor moderne de măsurări instrumentale a condițiilor de muncă cu aparatajul din dotare;
- oferirea consultațiilor în domeniul securității și sănătății în muncă prin intermediul Centrelor de consultanță și mediere pentru lucrători în teritoriu.

**Inspectoratul Muncii al Sindicatelor
17.02.2017.**